

Wat is de aanleiding van de decentralisaties?

Jeugd, zorg en werk en inkomen. Op deze drie terreinen krijgen gemeenten vanaf 1 januari 2015 veel meer verantwoordelijkheid. De landelijke overheid trekt zich steeds meer terug uit het sociaal domein. Burger en samenleving krijgen een grotere verantwoordelijkheid.

Het huidige zorgstelsel houdt te weinig rekening met wat mensen zelf kunnen en willen. Ook past het stelsel niet bij wat professionals nodig hebben, heeft het tegenwerkende prikkels en biedt het te weinig ruimte aan de professional. Daarbij is het stelsel zo versnipperd, dat de overheid niet goed kan sturen. Het huidige stelsel biedt simpelweg te weinig kwaliteit en kost teveel geld.

In de nieuwe situatie krijgen wij als gemeenten de regie over de zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Het Rijk geeft gemeenten de opdracht de kwaliteit van de ondersteuning, de zorg en de dienstverlening te verbeteren en de betrokkenheid van mensen te vergroten. Met het nieuwe stelsel wil het Rijk garanderen dat de ondersteuning van kwetsbare mensen in onze samenleving betaalbaar blijft. De gemeenten in de Oosterschelderegio bundelen bestuurskracht, capaciteit en kwaliteit. Wij bereiden ons samen voor op de veranderingen in het sociaal domein.

Jeugdwet.

De Jeugdwet richt zich op kinderen en jongeren tot 18 jaar. De wet gaat over:

- alle vormen van jeugdhulp;
- de uitvoering van jeugdreclassering;
- de uitvoering van beschermingsmaatregelen voor kinderen.

We zijn verantwoordelijk voor een aanbod dat kwalitatief en kwantitatief toereikend is. We moeten daarom een beleidsplan opstellen. Daarin moet staan hoe we zorgen voor:

- preventie en ondersteuning,
- hulp bij opgroei- en opvoedingsproblemen
- hulp bij psychische problemen en stoornissen.

Wij moeten ook de uitvoering regelen van beschermingsmaatregelen voor kinderen en de uitvoering van de jeugdreclassering. Ook moeten we voorzien in maatregelen om kindermishandeling te voorkomen.

De wetgever verwacht dat wij voorzieningen treffen voor jeugdhulp wanneer jeugdigen en hun ouders het niet op eigen kracht redden. Deze jeugdhulpplicht is vergelijkbaar met de compensatieplicht in de Wmo. Ook zijn we verantwoordelijk voor de regie over de gehele jeugdketen. Het beleid moeten de gemeenten afstemmen met andere diensten op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen, sport en veiligheid.

Tot slot moeten gemeenten regelen dat er vertrouwenspersonen zijn voor jeugdigen, hun ouders, pleegouders of netwerkpleegouders die te maken hebben met hulpverleners.

Belangrijke afspraken/notities:

1. Uitgangspuntennotitie Zeeuwse zorg voor jeugd, De nieuwe opzet zorg voor de Zeeuwse zorg voor jeugd,
2. Zeeuws transitiearrangement en addendum,
3. Uitgangspunten voor de Maatschappelijke Ondersteuning in de Oosterschelderegio.
4. Kadernota sociaal domein Oosterschelderegio, januari 2014 4

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wmo bevordert dat mensen met een beperking of chronische ziekte toegang hebben tot voorzieningen, diensten en ruimten. Daarmee sluit de wet aan op de uitgangspunten van het

VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap. De Wmo draagt bij aan een inclusieve samenleving. In die samenleving kunnen mensen met een beperking zo veel mogelijk op dezelfde manier meedoen als anderen.

Voorheen sprak de Wmo over 9 prestatievelden. De nieuwe Wmo stelt 'alleen' volgende doelen:

- Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en de veiligheid en de leefbaarheid in de gemeente en het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld.
- Ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van mensen met een beperking, of met chronische, psychische of psychosociale problemen; zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.
- Bieden van opvang, zoals: maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg.

We moeten als gemeente de maatschappelijke ondersteuning regelen voor onze inwoners, tot iemand niet meer in de eigen leefomgeving kan blijven wonen. Om dit goed te regelen, schrijft de wet voor dat we een beleidsplan vaststellen. Daarin moeten we ons richten op sociale samenhang, preventie en een aanbod van algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Dit beleidsplan moet de gemeenteraad voor 01.01.2015 vastgesteld hebben. De kadernota is in maart 2014 door de raad vastgesteld.

Is er een relatie met ontwikkelingen op andere beleidsterreinen?

Twee ontwikkelingen zijn nauw verbonden met het sociaal domein. Ze vinden ook vrijwel gelijktijdig plaats: de veranderingen op het gebied van publieke gezondheid en het onderwijs. Het is verstandig deze twee beleidsterreinen te betrekken bij de inhoud van deze kadernota.

De Wet publieke gezondheid bepaalt dat gemeenten de gezondheid van de inwoners moeten beschermen, bevorderen en bewaken. De GGD voert deze taken uit voor de gemeenten. In omvang is de jeugdgezondheidszorg daarbij het grootste onderdeel. Hiermee verzorgt de GGD belangrijke taken op het gebied van preventie en signalering. Om klaar te zijn voor de nieuwe gemeentelijke taken moet de GGD Zeeland ook transformeren en meer maatwerk bieden aan de 13 Zeeuwse gemeenten.

Verder komt er in 2014 een nieuw stelsel voor Passend onderwijs. Hier ligt een belangrijk raakvlak met de jeugdzorg, waar we als gemeenten straks verantwoordelijk voor worden. De wet verplicht scholen dan een passende onderwijsplek te bieden aan alle leerlingen, ook die leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. De school is een belangrijke plek om problemen vroeg te signaleren. Dan kan snel, adequate hulp worden verleend en kan escalatie van problemen worden voorkomen. Door zorg dicht bij de te school te organiseren, krijgen leraren ondersteuning bij het omgaan met gedrags- en andere opgroei-problematiek.

Participatiewet.

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet per 1 januari 2015 worden de huidige Wet werk en bijstand (WWB), de Wet op de sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samengevoegd in één nieuwe wet, met een samengevoegd en ontschot budget: de Participatiewet.

Globaal gezien heeft de Participatiewet vier gevolgen voor gemeenten:

1. Gemeenten worden vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitkering en re-integratie van jonggehandicapten met arbeidsmogelijkheden. Het gaat hierbij alleen om de nieuwe instroom. Voor de Oosterschelderegio gaat dit om ongeveer 75 nieuwe klanten per jaar. Gemeenten krijgen hiervoor de beschikking over diverse nieuwe instrumenten waaronder een nieuwe vorm van loonkostensubsidie, beschut werk, de no risk polis en begeleiding op de werkvloer.
2. Vanaf volgend jaar is nieuwe instroom in de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) niet meer mogelijk. Daarvoor in de plaats komt de voorziening "beschut werk". In de structurele situatie komt er budget voor ongeveer een derde van het huidige aantal Wsw plekken. Op de rijksbijdrage per Wsw plek wordt flink bezuinigd. Gemeenten krijgen in tegenstelling tot bij de Wsw, geen taakstelling voor het aantal te realiseren plekken beschut werk. Gemeenten kunnen er daarom voor kiezen om meer of minder plekken te realiseren dan er budget voor is.
3. Om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen, creëren werkgevers extra banen. Hierover hebben de sociale partners en het kabinet afspraken gemaakt in het Sociaal Akkoord. Werkgevers in de particuliere sector zorgen landelijk voor 100.000 extra banen. De overheid zorgt voor nog eens 25.000 extra banen. Dit start al in 2014. Als uit een eerste meting eind 2015 blijkt dat de afgesproken aantallen niet worden gerealiseerd, treedt de Quotumwet in werking, waarmee individuele bedrijven verplicht worden een bepaald percentage werknemers met een beperking in dienst te hebben op straffe van een jaarlijkse boete. Gemeenten moeten samen met UWV deze 125.000 mensen met een beperking "leveren" voor de extra banen die de sociale partners hebben afgesproken. Ze hebben hiervoor de tijd tot 2026.
4. Er komen Werkbedrijven in de 35 arbeidsmarktregio's waarbinnen een deel van de Participatiewet uitgevoerd moet worden. Zeeland is als geheel een arbeidsmarktregio. Afstemming op provinciaal niveau is dus noodzakelijk. De hoofdplicht voor deze werkbedrijven is het realiseren van de garantiebannen. Gemeenten zijn de trekker van het Werkbedrijf. Werkgevers en UWV zullen hierin ook een grote rol spelen. Organisatievorm en rol van de Werkbedrijven zijn in de wet grotendeels vrijgelaten. De sociale partners en de VNG hebben in de landelijke Werkkamer afgesproken dat er in de arbeidsmarktregio's een minimale set aan werkgeversvoorzieningen moet komen.

In de presentatie van 12 juni 2014 wordt ook kort ingegaan op het Wetsvoorstel Wet Maatregelen WWB. Deze wet moet eveneens per 1 januari 2015 in werking treden. Onderdelen van dit voorstel zijn o.a. de invoering van een kostendelersnorm en de tegenprestatie.

Informatiebijeenkomst Participatiewet en de Wet maatregelen WWB.

In verband met de invoering van de Participatiewet en de Wet Maatregelen WWB moeten de gemeenten 5 nieuwe verordeningen vaststellen. Deze verordeningen worden regionaal voorbereid. Op **maandag 30 juni 2014 wordt van 19.00 tot 21.00 uur** een informatiebijeenkomst voor gemeenteraadsleden en Cliëntenraden gehouden. Doel is om de aanwezigen te informeren over de inhoud van de wet, de gevolgen voor de gemeenten en de gemeentelijke beleidsvrijheid die de wet kent.